

Sotsiaalkaitseministri käskkirja „Sotsiaalkaitseministri 18. septembri 2022. a käskkirja nr 118 „Sotsiaalkaitse ja pikaajalise hoolduse kättesaadavus“ muutmine“ eelnõu seletuskiri

I. Sissejuhatus

Muudatusega lisatakse tegevuse „Kaitstud töötamise teenuse väljaarendamine ja osutamine“ sihtrühma kirjeldusse kaks täiendavat tingimust:

- 1) teenusele ei kvalifitseeru isikud, kes saavad samal ajal Sotsiaalkindlustusameti suunamisel töötamise toetamise või ööpäevaringse erihoolduse teenust;
- 2) reguleeritakse, et lõpparuandes tuleb elluviijal esitada teave tegevuste panusest Eesti riigi pikaajalises arengustrateegia „Eesti 2035“ näitajatesse.

Eelnõu ja seletuskirja on koostöös Sotsiaalkindlustusametiga (edaspidi SKA) koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande ja sotsiaalse kaasatuse osakonna nõunik Regina Sergejeva (tel 626 9219, regina.sergejeva@sm.ee) ja nutika arengu toetamise osakonna peaspetsialist Jüri Lössenko (tel 626 9186, jyri.lossenko@sm.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (tel 626 9128, piret.eelmets@sm.ee).

Märkused:

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

Seletuskiri kirjeldab ainult eelnõus nimetatud TAT muudatusi.

II. TAT muudatuste sisu

Punktiga 1 lisatakse tegevuse „Kaitstud töötamise teenuse väljaarendamine ja osutamine“ sihtrühma kirjeldusse kaks täiendavat tingimust, millega täpsustatakse, et teenusele ei kvalifitseeru isikud, kes saavad samal ajal SKA suunamisel töötamise toetamise teenust ning 2023. aastal SKA suunamisel ööpäevaringse erihoolduse teenust. Pikaajalise kaitstud töö (edaspidi PKT) teenuse kasutajate arv on aastatega suurenenud, kuid teenuse eelarve vähenenud. 2023. aasta PKT teenuse hanke ettevalmistamisel analüüsiti PKT teenuse osutamise andmeid ja tuli otsustada, kuidas väiksema eelarvega hankida teenust võimalikult paljudele seda teenust vajavatele inimestele. Valik jätta ööpäevaringset erihooldusteenust saavad inimesed PKT teenuse sihtgrupist välja sai tehtud eelkõige seetõttu, et ööpäevaringse erihooldusteenuse kirjelduses on teenuse sisu üheks komponendiks isiku tööoskuste kujundamine ja isikule töö tegemise harjutamise võimaldamine. Samuti on senise teenuse osutamise käigus kogutud andmete põhjal võimalik öelda, et ööpäevaringset erihooldusteenust saavatel inimestel on madalam töösuutlikkus ning nad täidavad enamasti kõige lihtsamaid tööprotsesse. Seega ei ole ööpäevaringset erihooldusteenust saavatel inimestel nii oluline lisaks saada PKT teenust.

Punktiga 2 lisatakse elluviijale kohustus, et lõpparuandes tuleb esitada teave tegevuste panusest TAT punktis 1.1 nimetatud Eesti 2035 näitajatesse.

Punkti 3 kohaselt rakendatakse käskkirja tagasiulatuvalt alates 01.01.2023, mis ajast alates algas uutel tingimustel läbi viidud hanke alusel PKT teenuse osutamine.

III. TAT vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013.

IV. TAT muudatuste mõjud

2022. aasta oktoobri seisuga oli PKT teenusel 73 ööpäevaringse erihooldusteenuse kasutajat, mis moodustas 13% PKT teenusele suunatud inimestest ja 3% ööpäevaringsele erihooldusteenusele (v.a. kohtumääruse alusel) suunatud inimeste koguarvust. Otsus PKT teenuse sihtgrupi muutmiseks ja ööpäevaringset erihooldusteenust saavate inimeste välja arvamiseks tugines eelkõige sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse väljatöötamise kavatsuses (erihooletandeteenuste korralduse ja rahastuse ajakohastamine) kirjeldatud vajadusele alates 2024. aastast (ehk pärast PKT teenuse katseperioodi lõppu) muuta töötamise toetamise teenuse sisu, integreerides PKT teenuse ja töötamise toetamise teenuse. Kuna ööpäevaringisel erihooldusteenusel viibivad inimesed ei saa samal ajal töötamise toetamise teenust ja ööpäevaringse erihooldusteenuse kirjelduses on sees tööoskuste kujundamise ning töö tegemise harjutamise võimaldamise komponent, siis PKT teenuse sihtgrupist välja arvamine ei mõjuta oluliselt nende inimeste elukvaliteeti ega vähenda töö tegemise võimalusi.

V. TAT muudatuste jõustumine

Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2023.

VI. TAT muudatuste kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja e-posti kaudu Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks SKA-le, Eesti Puuetega Inimeste Kojale ja Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liidule.